

pågældende selv. Se om den tilsvarende regel vedrørende domstolsbehandlingen retsplejelovens § 461, stk. 2, i forslaget til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven).

Stk. 2 angår sager, der behandles ved domstolene. I disse værgemålsager er det på grund af den måde, som domstolenes kompetence er afgrænset på, jf. lovforslagets § 13, stk. 3, og § 22, udgangspunktet, at den pågældende skal udtale sig i retten, inden der træffes afgørelse, medmindre det i det konkrete tilfælde ikke skønnes påkrævet. Bestemmelsen afviger således fra stk. 1 vedrørende sager, der behandles ved statsamterne, hvor den pågældende ikke skal, men har ret til at udtale sig, medmindre vedkommende ikke med nytte kan udtale sig om spørgsmålet.

Rettenes afgørelse om, hvorvidt det i den konkrete sag ikke skønnes påkrævet at indkalde den, som sagen angår, til et retsmøde, må træffes efter en vurdering af sagens karakter samt på grundlag af oplysningerne om parten.

Retten afgør således f.eks. på grundlag af lægeerklæringen og den beskikkede advokats begrundede tilkendegivelse forud for retsmødet, hvorvidt der er nogen mening i og behov for, at klienten personligt er til stede i retten. Skyldes henvisningen af sagen til retten den pågældendes modstand mod, at der iværksættes værgemål, må dommeren dog normalt danne sig sit personlige indtryk af den svage. Er sagen anket, gælder det samme i landsretten, uanset om det er den pågældende selv eller andre, der har indbragt sagen. Ved domstolsbehandlingen vil der altid være en advokat beskikket, jf. forslaget til retsplejelovens § 460 i lovforslaget om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love, og en domsforhandling, hvor den, sagen angår, kan komme til orde, og hvortil de pårørende om nødvendigt kan indkaldes, vil således oftest skulle afholdes.

Bestemmelsen i stk. 2 kunne have været medtaget i den foreslåede ændring af retsplejelovens § 461. Justitsministeriet kan imidlertid tilslutte sig udvalgets forslag om at placere bestemmelsen i værgemålsloven, fordi reglen har nøje sammenhæng med bestemmelsen i § 19, stk. 1, og for at give et samlet indtryk i værgemålsloven af retsstillingen for den, som værgemålsagen angår.

Som hidtil vil den, som sagen angår, ikke kunne indkaldes efter vidnetvangsreglerne, hvilket indebærer, at det ikke er muligt at gennemtvinge, at den pågældende giver møde og svarer på spørgsmål, jf. retsplejelovens § 168. Manglende fremmøde vil kunne tillægges processuel skadevirkning, men retten vil dog sjældent lade den pågældendes udeblivelse få denne virkning i værgemålsager, som er undergivet officialmaksimen.

Til § 20

Bestemmelsen i § 20 om underretning supplerer for statsamternes vedkommende forvaltningslovens regler og tilsigter at tilgodese interesserne hos slægtninge, som ikke er parter, fordi de ikke har taget initiativ til sagen, jf. § 16. Når de nærtstående bliver gjort bekendt med sagen, har de lejlighed til at ytre sig, før der træffes afgørelse i sagen. Orienteringen vil derfor være et yderligere element til sikring af retssikkerheden på linie med den høringspligt, der gælder efter forvaltningslovens kapitel 5 om parts-høring.

Efter *stk. 1* skal ægtefællen og værgeren eller en særlig værge, hvis en sådan allerede er beskikket, underrettes om, at der er indgivet anmodning efter § 5, § 6, § 9 og § 10, § 21, stk. 4, eller § 22. Underretningspligten gælder også i værgesager efter § 11 og § 12, herunder i sager om ændring af værgebeskikkelser og ved oversendelse af en værgemålssag til retten, jf. § 13, stk. 2. Underretningspligten gælder derimod ikke i tilfælde, hvor den pågældende selv fremsætter anmodning om værgemål. Baggrunden herfor er, at der aldrig kan træffes afgørelse om værgemål efter § 5, stk. 2, eller om samværgemål efter § 7, uden at den pågældende er indforstået, idet værgemål af denne art forudsætter en anmodning fra den, som sagen angår. Hertil kommer, at der i disse sager som udgangspunkt skal finde en samtale sted med den pågældende, jf. lovforslagets § 19, hvorved det sikres, at værgemålsbetingelserne er opfyldt. Pligten til underretning af en eventuel ægtefælle gælder ligeledes ikke, hvis ægtefællerne er separerede. Derimod er det uden betydning, om ægtefællerne på grund af uoverensstemmelser har ophævet samlivet, jf. også stk. 2.

Er der ingen ægtefælle, eller er ægtefællerne separeret, skal der efter *stk. 2* i stedet ske underretning af forældre, voksne børn eller andre blandt de nærmeste.

Ved underretningspligten efter stk. 2 er det en forudsætning, at statsamtet eller retten kun i rimeligt omfang skal undersøge familieforholdene m.v. og finde frem til de pågældendes adresser. Selv med kendte familieforhold er underretningspligten begrænset således, at det ikke er nødvendigt at orientere personer, der ifølge oplysningerne i sagen på forhånd kender til sagen. Orientering af børn forudsætter, at de er voksne. Er barnet ved at nærme sig myndighedsalderen, og har vedkommende efter de oplysninger, der foreligger, en sådan alder og modenhed, at han eller hun forstår underretningens betydning, vil det dog være naturligt, at statsamtet eller retten også underretter vedkommende.

Statsamtet eller retten har ikke pligt til at undersøge, om der er muligt interesserede udover gruppen af ægtefælle, forældre og børn. Orientering skal imidlertid ske af andre blandt de nærmeste, hvis det fremgår af oplysningerne i sagen, at der er andre, f.eks. en samlever, søskende, en ven eller veninde,